

מצרך בחוץ אשקר - על נצחות המשק

מסכת סוטה דף ט- דרש ר' חיננא בר פפא מי דכתייב רنمو צדייקים בה' לישרים נואה תהלה אל תקרי נואה תהלה אלא נואה תהלה זה משה ודוד שלא שלטו שונאיםם במעשייהם דוד דכתייב טבעו בארץ שעיריה משה דאמר מר משבננה מקדש ראשון נגends מועד קרשין קרסין ובריתיו ועמדו ואדני היכא אמר רב חדא אמר אבמי תחת מחילות של היכל

מסכת סוכה דף מה- תניא נמי הци עצי שיטים עמודים שעומדים דרך גידילן דבר אחר עמודים שמא תאמר אבד סברים ובטל סיכוי תלמוד לומר עצי שיטים עמודים שעומדים לעולם ולעולם עולמים

שמות פרק לח - (א) אלה פקוידי המשקן משפטן העדת אשר פקד על פי משה עבדת הלוים בקי איטמר בן אהרון הפהון: (בב) ובצלאל בן אוריה בן חור למשטה יהודיה עשה את כל אשר צוה ידיד את משה: (גג) ואתוא אהליאב בן אחיסמך למשטה דין חרש וחשב ולקם בטכילת ובארגמן ובתולעת השני ובישי:

ספרנו שמות פרק לח פסוק כא

ולזה לא נפסדו, אמרם ז"ל שמא תאבד סברים ובטל סיכוי, תלמוד לומר עצי שיטים עמודים שעומדים לעוד ולעולם עולמים וגם כן לא נפל דבר להם ביד האויבים, על הפר מה שקרה למקדש שלמה וכליו כמבואר בחרבן בית ראשון על ידי נבזראדן, שלא נזכר שם דבר מעוני משכן משה רבנן ע"ה:

משכן העדות- ספר מעלות זה המשכן שבשבילים היה ראוי להיות נצחי ושלא ליפול בידי אויבים. ראשונה, שהיה משכן העדות, שהיה בו לוחות העדות. ב', אשר פקד על פי משה. ג', שהיתה עבדת הלוים ביד איטמר, כי אמנים משמרת כל חלק המשכן ביד איטמר היה. ד', ובצלאל בן אוריה בן חור למשטה יהודיה עשה, שהיו ראשי אומני מלאכת המשכן וכליו, מיחסים וצדיקים שבדור, ובכן שרתה שכינה במשעי ידיהם ולא נפל ביד אויבים. אבל מקדש שלמה שהיה עובדי המלוכה בו מצור, אף על פי שרתה בו שכינה נפסדו חלקי, והוא נוצר לחזק את בדק הבית ונפל בסוף הכל בידי אויבים. אבל בית שני שלא היה בו גם אחד מכל אלה התנאים לא שרתה בו שכינה ונפל בידי אויבים, כי אמנים בית שני לא היה משכן העדות, שלא היה בו לוחות העדות, ולא פוקד כי אם על פי כורש ולא היה שם בני לוי, כמו שעיד עזרא באמරתו ואבינה בעם ובכהנים, ומבני לוי לא מצאת שם ומן המתעסקים בבניינו היו צידונים וצורים, כמבואר בספר עזרא:

שמות פרק לח- (כד) כל הזרב העשי למלאכת הקדש יהיה זerb התקנופה תשע ועתרים כפר ושבע מיאות ושלשים שקל במשקל הקדש: (כה) וכטף פקוידי העדה מאת כפר ואלף ושבע מיאות וחמשה ושבעים שקל במשקל הקדש: (כט) ואחשת התקנופה שבעים כפר ואלפים ארבע מיאות שקל:

ספרנו פסוק כד - (כד) כל הזרב- העד על קצתת הזרב והכסף והנחתת שנכנסה במלאת המשכן הייתה דבר מעט מאד בערך אל העשור שהיה בבית רשות ראשון כמבואר בספר מלכים. יותר ממנה העשור הייתה בבניון הורדוס (בسوטה פ' היה נטול). ועם כל זה יותר התמיד מראה כבוד ה' במשכן של משה מה שה תמיד במקדש ראשון, ולא נראה כלל במקדש שני. ובזה הורה שלא קצתת העשור וגודל הבניין יהיו סבה להשרות השכינה בישראל, אבל רוצה ה' את יראי ומעשיהם לשכון בתוכם:

תנא דברי אלהו הרבה פרק כה - ומפני מה נתמן המשכן עד היום הזה מפני שעשווהו הכהנים בנדרות לבם וקשה לפני הקב"ה להפסיק כל מה שעשו הכהנים בנדרות לבם ולעתיד יבא הקב"ה וישראל בתוכו כמדעה הראשונה:

מלחים א פרק ה - (כו) וידיז נתן חכמה לשולמה פאשר דבר לו ויהי שלם בין חיכם ובין שלמה ויררטו ברית שנייהם: (כז) ויעל המלך שלמה מס מכך ישראל ויהי הטע שלשים אלף

שם ממשוואל תרומה שנתת תרע"ה - ונראה דהנה כתיב כל איש אשר ידבנו לבו, ולא בא בחיווב, והגדי כי אבי אדומו ר' צללה"ה הטעם מושם דהשראת השכינה במשכן היא דביקות ואי אפשר רק בהכנות אהבה, על כן לא הי' בחיווב, עכט"ד. ולוי יש להוציא בזה דברים שהאהבה לאו להכינה לדביקות בלבד נצרכה, אלא לכל עניין השראת השכינה במשכן נצרכה, עפ"י מה שהגדנו כבר שכמו שדיבוק הנשמה

בגוף באשר זה גשמי וזה רוחני אי אפשר שתה' התאחדות בינהם אלא ע"י אמצעים רבים איד הדם והנפש הצומחת והחיהנית והטבעית והשכלית שהרכבו זה על זה עד שיה' סוא להשתאות הנשמה, עאכו"כ שהשתאות השכינה על חומר המשקן אי אפשר בלתי ע"י אמצעים רבים, והאוצר הראשון הוא האהבה של ישראל ונבדת הלב שהיא איננה חומרית ויכולת להיות אמצעי ונושא לרוחני עוד דק מזה, וכן עוד רוחני לרוחני עד שהוא סוא ומקום להשתאות השכינה

שם משMAIL פורים שנת תרע"ב - ויאמר המלך הכסף נתנו לך והעם וגו'. יש להתבונן מה הי' צריך זה להנס, ומאי נפקא מינה אם קיבל הכסף מהמן או לא. ונראה לפרש עפ"י מאמרם ז"ל (פסחים קי"ט). כל כסף זה והגב שבעולם יוסף לקטו והביאו למצרים וכו' וכעתלו ישראל מצרים העלווה עליהם, ופירש כ"ק אבי אדמו"ר זצ"ל שכסף זה והגב רמזים לאהבות חיצונית שהיו מפוזרות בכל העולם, והכל נתקbez למצרים, וישראל לקחו כל אלה לאהבה קדושה, עכת"ד. ונראה שבכח האהבה היה קרבן למ"ת, וכתיב (שהי"ש ה') נפשי יצאה בדברו שהיתה האהבה עד כלות הנפש, וכן המשקן שעשו נאמר בו (שם ג') תוכו רצוף אהבה, והכל היה מן האהבה הנ"ל שהיתה מפוזרת בחיצונית בכל העולם.

ולפי"ז יש לומר דין הי' העני בבית שני, שכבר כתבנו במק"א אף כי בבית שני לא הייתה האהבה כ"כ נגלית כמו בבית ראשון כמ"ש רשי" (שהי"ש ו' ה') בפסוק הסבי עיניך מגדי שהם הרהיבוני, מ"מ בשביל זה עצמו שלא הייתה נגלית היהת האהבה עוד יותר, וכן מרמזו בש"ס יומה (נ"ד). נתגרשה קאמרת נתגרשה חזון לחיבתה הראשונה, והיתה האהבה כמו ישראל במדבר, וכן קיימו שהדור קובלוה בימי אחזורש מהאהבת הנס כמו שפירש"י (שבת פ"ח), וע"כ כמו ישראל במדבר שהיתה נצרכת האהבה להיות מוקודם בחיצונית מפוזרת בכל העולם, וע"ז צו אח"כ להעתלות נ"ל, כן הי' בבית שני וקיבלה התורה שבימי אחзорש. ונראה כן הייתה דעתו של דוד המלך ע"ה לעשות בית ראשון שרצה לבנותו מהכסף שקיבץ במלחמות, אבל שלמה המלך ע"ה לא הסכים לזה כמ"ש רשי" (מלכים א' ז' נ"א), אבל בבית שני שהיתה האהבה גדולה משל בית ראשון הי' ציריך שהי' הכסף לבני הבית נ"ל, והנה בתרגום שעשו של המן נתנו מרדכי ואסתר לבני בית שני, ושרו של המן הי' מקובץ מכל העולם כמו שאמרו ז"ל (מגילה י') ולחותא נתן עני לאסוף ולכנוס זה המן לתת לטוב לפני האלקים זה מרדכי, והינו שניתן הכח מן השמים להמן לאסוף העשור ההוא לתת לטוב לפני האלקים, ונחפכו כל האהבות לקדושה, ומזה בא הדור וקיבלה בימי אחзорש מהאהבת הנס, דוגמת קבלת התורה בסיני שנפשו יצאה בדברו, ואח"כ הבית השני דוגמת המשקן: ולפי"ז שפיר יובן מה שהכתוב מגיד שלא קיבל אחзорש את הכסף מהמן, וא"כ נשאר באוצרו של המן ואח"כ נעשה של מרדכי ואסתר, ומזה נעשה בהמ"ק, הכל בהיפור מחשבת המן, ומהשכטו עצמה הייתה סיבה שתתקיים עצת הי'. וזהו עניון כל הנס וכל הספר שבסגילה:

ילקוט שמעוני מלכים רמד קפ"ד - משנעשה הבית בירח בול נעלה ע"ב חדש והוא הכל ממלאים על שלמה לומר לא בנה של בת שבע הוא הiar הקב"ה משרה שכינתו לטור מעשה ידיו והקב"ה חשב לערב שמחת בית המקדש מחדש שנולד בו אברהם בירח האיתנים זה חדש תשרי ולמה קורא אותו ירח האיתנים שנולד בו אברהם שנאמר משכיל לאיתן האזרחי. וכן אתה מוצא במלאת המשקן, א"ר חנינה בכ"ה בסכלי נגמר מלאכת המשקן ועשה מקופל עד אחד בניסן, כמו שכותב ביום הראשון באחד לחישת תקים את משkan, והוא ישראל ממלאין על משה לומר למה לא הוקם מיד שמא דופי ארע בו והקב"ה חשב לערב שמחת המשקן מחדש שנולד בו יצחק דעתיב לושי ועשוי עוגות ומרנו לו שוב אשוב אליך, ומעתה הפסיד כסלו שנגמרה בו המלאכה אמר הקב"ה עלי לשלם, מה שלם לו הקב"ה חנוכת חמונאי, וכן מרוחש עתיד הקב"ה לשלם לנו:

bijor ha'ger'a לשיר השירים פרק א פסוק טז - מפני שהאהשה הוא לשני דברים, א' לאישות וה-ב' לעקרת הבית. וזה שכתב בغمרא' מימי לא קרייט לאשתי אלא בית' (שבת קי': דההינו מפני שהוא לשני דברים, ולא קרייט אותה 'אשתי' כי זה דבר מגונה, אלא 'בית' המורה אל התועלת השני אשר היא לצרכי ביתה. וזהו ההבדל שבין המשקן לבתי מקדשות, שבmeshkan היה גילוי האישות, אבל דבריים תמיד בהקדוש ברוך הוא, ولكن נקרא 'ערשנו' (שיר השירים א', ט"ז), שהוא מקום החיבור, אבל בתים מקדשות לא היה כי אם בערך המפרנסת את ביתה, ולא היה גילוי דברקו וכאן נקרוו בית מקדשות, כמו בית נ"ל. וזהו מה שכתב לא תקראי לי עוד בעלי' (הושע ב', י"ט) לשון בעל הבית, אלא 'אישי' (שם), שהוא האישות גלי' לכל כאשר יהיו דברוקים תמיד בהקדוש ברוך הוא, כמו שכתב 'אמצאר בחוץ אשקר גם לא יבוזו לי' (שיר השירים ח' א') מרוב הדבקות"